

Αθήνα, 10 Νοεμβρίου 2023

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Οι ενεργειακές κοινότητες της Δυτικής Μακεδονίας βρίσκονται αντιμέτωπες με την κυβερνητική αδιαφορία»

Οι ενεργειακές κοινότητες, τόσο γενικά, όσο και ειδικά στην Δυτική Μακεδονία μπορούν με τις κατάλληλες προϋποθέσεις να αποτελέσουν το βασικό εργαλείο για την ενεργειακή Δημοκρατία. Η συμμετοχή των πολιτών, η αυτοπαραγωγή και η εμπορία ρεύματος μπορεί να παρέχει προσιτή και πράσινη ενέργεια, καθώς και αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, αλλά, κυρίως, δίνει στην κοινωνία ένα υπαρκτό παράδειγμα ωφέλειας από τη μετάβαση.

Το άμεσο και ορατό κέρδος, τόσο στην διάχυση των οφελών και τις θέσεις εργασίας, όσο και στην ανακύκλωση του τζίρου εντός της περιοχής, σε αντίθεση με τις μεγάλες επενδύσεις, καθιστά τις ενεργειακές κοινότητες προνομιακή λύση για την Δυτική Μακεδονία, που βιώνει την βίαιη και άτακτη απολιγνιτοποίηση.

Πριν λίγες ημέρες δημοσιεύτηκε η έκθεση του Green Tank με τίτλο: «Οι ενεργειακές κοινότητες στην Ελλάδα και τις λιγνιτικές περιοχές» στην οποία αποτυπώνονται οι εξελίξεις στον συγκεκριμένο τομέα, γίνονται συγκρίσεις με περασμένες περιόδους ενώ, παράλληλα, παρατίθενται προτάσεις για την βελτίωση του θεσμικού και οικονομικού πλαισίου.

Η έκθεση αυτή αποτέλεσε βασικό πυρήνα συζήτησης στην εκδήλωση που διοργανώθηκε την Παρασκευή 2 Νοεμβρίου στη Κοζάνη με θέμα «Φόρουμ για τις ενεργειακές κοινότητες στην Δυτική Μακεδονία», στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι των ενεργειακών κοινοτήτων, θεσμικοί και παραγωγικοί φορείς.

Τόσο στην έκθεση, όσο και στην συζήτηση που διεξήχθη, αποτυπώθηκε ότι οι ενεργειακές κοινότητες στην Δυτική Μακεδονία βρίσκονται σε κομβικό σημείο ως αποτέλεσμα των κυβερνητικών πράξεων και παραλείψεων, παρά τις εξαγγελίες για επίσπευση των ενεργειών που αφορούν τον τομέα και την περιοχή. Υπενθυμίζεται ότι η κυβέρνηση είχε διατυπώσει ρητώς ότι σε όλα τα νομοσχέδια, σε όλες τις θεσμικές πρωτοβουλίες, θα υπήρχε μια ρήτρα δίκαιης

μετάβασης με την εφαρμογή της οποίας θα προβλεπόταν ειδική μεταχείριση για την περιοχή και τους πολίτες της, ακριβώς για να αντιμετωπιστεί η μεγάλη μείωση του Α.Ε.Π., ύψους έως 45%, από το βεβιασμένο κλείσιμο των λιγνιτικών μονάδων.

Ωστόσο, οι εξελίξεις είναι ιδιαίτερα αποθαρρυντικές. Στην έκθεση του Green Tank καταγράφεται ότι τον Οκτώβριο του 2023 οι ενεργές Ενεργειακές Κοινότητες του ν. 4513/2018 ανέρχονται σε 293 στη Δυτική Μακεδονία, εκ των οποίων οι 179 βρίσκονται στην Κοζάνη, οι 91 στη Φλώρινα, 15 στα Γρεβενά και 8 στην Καστοριά. Το διάστημα Νοέμβριος 2022 έως Οκτώβριος 2023 ιδρύθηκαν 32 νέες ενεργειακές κοινότητες, σημειώνοντας αύξηση κατά 12.3%, η οποία ωστόσο είναι σημαντικά μικρότερη σε σύγκριση με την αύξηση του περασμένου έτους (Νοέμβριος 2021 – Νοέμβριος 2022) που ήταν 48.3%.

Παράλληλα, επισημαίνεται ότι στις λιγνιτικές περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας παρατηρείται στασιμότητα στα νέα έργα (εμπορικά και αυτοπαραγωγής) των ενεργειακών κοινοτήτων, καθώς υπήρξαν 7 μόνο νέες αιτήσεις, σε σύνολο 820 αιτήσεων.

Η έκθεση για την Δυτική Μακεδονία συνεχίζει: «Παρατηρώντας την πορεία των αιτήσεων έργων αυτοπαραγωγής ενεργειακών κοινοτήτων στην Δυτική Μακεδονία, διαπιστώνεται ότι, ενώ τον Νοέμβριο του 2022 ήταν δεύτερη ανάμεσα στις υπόλοιπες περιφέρειες με 31 έργα και 18.7 MW αιτούμενη ισχύ, τον Αύγουστο του 2023 έπεσε στην 6η θέση με 34 έργα ισχύος 20 MW, από τα οποία 3 μόνο είναι νέα έργα ισχύος 1.2 MW. Το γεγονός αυτό αποτυπώνει την πιθανή αποθάρρυνση των πολιτών για τη συμμετοχή τους στις ενεργειακές κοινότητες ενδεχομένως εξαιτίας της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση των έργων τους ή της αδυναμίας κινητοποίησης των διαθέσιμων πόρων για τις ενεργειακές κοινότητες των λιγνιτικών περιοχών ή της αδυναμίας σύνδεσης έργων λόγω έλλειψης διαθεσιμότητας ηλεκτρικού χώρου».

Επίσης, στην θεματική της έκθεσης για την εξέλιξη των εκκρεμών αιτήσεων στη χαμηλή – μέση τάση (εμπορικά έργα και αυτοπαραγωγή) καταγράφεται ότι η Περιφέρεια με τη μεγαλύτερη ισχύ που εκκρεμεί είναι η Δυτική Μακεδονία (377.5 MW, 465 έργα), ενώ πολύ υψηλό είναι και το ποσοστό στη περιοχή των εκκρεμών αιτήσεων που οφείλονται στην αδυναμία σύνδεσης (87.3%, 406 έργα).

Επιβεβαιώνεται ότι η κυβέρνηση με μία σειρά αποφάσεων αποδεικνύει ότι πριμοδοτεί πλήρως τις μεγάλες επενδύσεις στον χώρο των Α.Π.Ε. αδιαφορώντας για τις εν. κοινότητες, τους μικρούς επενδυτές και τους αυτοπαραγωγούς.

Η Υ.Α. της 12^{ης} Αυγούστου 2022, που έδινε χρονική προτεραιότητα στους μεγάλους επενδυτές στην σύνδεση με το ηλεκτρικό χώρο, η κατάτμηση των έργων και των μελετών που κατέπεσε στο ΣΤΕ αλλά, κυρίως, η εξαπάτηση με το ειδικό χωροταξικό για τις Α.Π.Ε. που εξαγγέλλεται εδώ και 4 χρόνια,

αποδεικνύουν ότι η κυβέρνηση έχει αποφασίσει πως η ενεργειακή δημοκρατία και δικαιοσύνη δεν είναι στην ατζέντα της.

Τελευταίο, χρονικά, μέτρο που επιβεβαιώνει την παραπάνω θέση είναι η ενεργοποίηση -με μεγάλη καθυστέρηση- της πρώτης πρόσκλησης για έργα αυτοπαραγωγής ενεργειακών κοινοτήτων στις υπό μετάβαση περιοχές από το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021 – 2027. Ωστόσο, ακόμα και η πρόσκληση, εξαιρεί από τους δικαιούχους τις ενεργειακές κοινότητες πολιτών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Επειδή οι ενεργειακές κοινότητες χρειάζονται πραγματική στήριξη, αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και ενεργοποίηση των πολιτών ώστε να αποτελέσουν το εργαλείο για προσιτή ενέργεια και ενεργειακή δημοκρατία

Επειδή οι εν κοινότητες στην Δυτική Μακεδονία αντιμετωπίζουν προβλήματα σύνδεσης, ανάπτυξης, εδραίωσης και επέκτασης, σε μια περίοδο που, λόγω της βίαιης απολιγνιτοποίησης, απαιτείται μια υπέρβαση των κλυματών και των εμποδίων που καθλώνουν την περιοχή σε στασιμότητα

Επειδή η πρόσκληση για έργα αυτοπαραγωγής ενεργειακών κοινοτήτων εξαιρεί από τους δικαιούχους τις ενεργειακές κοινότητες πολιτών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- 1. Γιατί οι ενεργειακές κοινότητες της Δυτικής Μακεδονίας βρίσκονται στην τελευταία θέση στην συνδεσιμότητα, στις ολοκληρωμένες αιτήσεις και στα νέα έργα;**
- 2. Ποια είναι τα θεσμικά, διοικητικά και οικονομικά μέτρα που θα πάρει για την αναστροφή της αρνητικής αυτής τάσης;**
- 3. Θα εντάξει τις ενεργειακές κοινότητες πολιτών και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στο πρόγραμμα για αυτοπαραγωγή του ΠΔΑΜ;**

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Βέττα Καλλιόπη

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Ζαμπάρας Μίλτιάδης